

Sygn. akt I C 766/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Fiałkowska – Sobczyk

Protokolant: Aneta Łokaj

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - (...) z siedzibą w W.Oddział we W.

przeciwko (...) Spółce z o. o. z siedzibą we W.

o nakazanie ewentualnie o zapłatę

I. nakazuje pozwanej (...) Spółce z o. o. z siedzibą we W. aby zwróciła powodowi Skarbowi Państwa - (...) z siedzibą w W.Oddział we (...) 018 ton kostki granitowej regularnej, rządowej o wymiarach podstawy 9 centymetrów na 9 centymetrów i wysokości 11 centymetrów pobranej z terenu Obwodu (...) w B.Rejonu we W.(...) Oddział we W.– B.i dostarczenie jej na miejsce pobrania tj. do Obwodu (...) w B.Rejonu we W.(...) Oddział we W.– B.;

II. zasądza od pozwanej (...) Spółki z o. o. z siedzibą we W. na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje pozwanej (...) Spółce z o. o. z siedzibą we W. uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego we Wrocławiu) kwotę 12 835 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której strona powodowa była zwolniona.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 766/12

UZASADNIENIE

Skarb Państwa – (...) z siedzibą w W.Oddział we W. w pozwie przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. wniósł o nakazanie pozwanej spółce zwrotu 1 018 ton kostki granitowej regularnej, rządowej, o wymiarach podstawy 9 cm x 9 cm i wysokości 11 cm, pobranej z terenu Obwodu (...) w B.Rejonu (...) Oddział we W.– B.i dostarczenie jej przez pozwaną spółkę na miejsce pobrania.

Powód podniósł, że pismem z 26 października 2011 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. zwróciła się o wyrażenie zgody na zamianę starej kostki granitowej będącej w posiadaniu (...) na nową kostkę granitową. Pozwana spółka uzasadniała zamianę tym, że stara kostka granitowa potrzebna jest jej w realizowanych przez nią projektach. (...) wyraziła zgodę na zamianę kostki z rozbiórki na nową, przy czym zastrzegła, że pozwana spółka ma obowiązek oczyszczenia starej kostki, załadunku, transportu tak starej jak i nowej kostki, rozplantowania na placu materiału uzyskanego w trakcie oczyszczania kostki oraz poniesienia wszystkich kosztów związanych z zamianą. W związku z tym, (...) w dniu 10 listopada 2011 r. zawarła z pozwanym porozumienie, w sprawie zamiany kostki z rozbiórki na kostkę nową.

W dalszej kolejności powód wskazał, że wywóz przez pozwaną starej kostki odbywał się w dniach 10 listopada 2011 r. - 1 grudnia 2011 r. Wywóz kostki ewidencjonowany był zgodnie z umową, a w dniu 5 stycznia 2012 r. sporządzono protokół zdawczo-odbiorczy.

Powód twierdził w pozwie, że zawarcie porozumienia z 10 listopada 2011 r. nastąpiło z naruszeniem trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego państwowej jednostki budżetowej określonym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 21 maja 2010 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe, a w szczególności przepisów rozdziału 3 „Sprzedaż, dzierżawa oraz wynajem składników rzeczowych majątku ruchomego”. Mając na względzie przepisy art. 58 § 1 k.c. i rozumiejąc sprzeczność z ustawą jako sprzeczność czynności prawnej z którąkolwiek z norm prawnych obowiązujących powszechnie, przyjąć należy, że porozumienie z 10 listopada 2011 r. dotknięte jest wadą powodującą jego nieważność i w związku z tym, żądanie Skarbu Państwa, aby pozwana spółka zwróciła pobraną kostkę jest uzasadnione. (...) wezwała pozwanego, aby w terminie do 20 lutego 2012 r. zwróciła pobraną kostkę z Obwodu (...)w B., co nie zostało jednak wykonane.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany przyznał, że pismem z dnia 26 października 2011 r. zwrócił się do strony powodowej o wyrażenie zgody na zamianę starej kostki granitowej, będącej w posiadaniu powoda, na nową kostkę granitową. Nadto, przyznał, że w dniu 10 listopada 2011 r. strony podpisały porozumienie w sprawie zamiany kostki rozbiórki na nową kostkę.

Poza tym, pozwany podniósł, że rozpoczął dostawę nowej kostki, w zamian za pobraną starą. Z uwagi na warunki atmosferyczne, dostawy zostały wstrzymane, o czym poinformował stronę powodową pismem z dnia 16 lutego 2012 r. W przedmiocie kolejnych dostaw były prowadzone rozmowy z przedstawicielem strony powodowej, w trakcie których nigdy nie powołano się na wadę prawną porozumienia zawartego w dniu 10 listopada 2011 r. Na uwagę zasługuje również fakt, iż strona pozwana nigdy nie zawiesiła dostaw kostki ze swojej winy, a wynikało to jedynie z przyczyn od niej niezależnych, a przede wszystkim zależało od wstrzymania dostaw przez stronę powodową. Strona powodowa przyjęła kilka samochodów kostki i z nieznanym stronie pozwanej powodów odmówiła przyjęcia dalszych. Strona pozwana nadal deklaruje dostawę kostki, zgodnie z zawartym porozumieniem.

W piśmie procesowym z dnia 30 lipca 2012 r. powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, a ponadto – na wypadek gdyby zwrot kostki w naturze okazał się niemożliwy, wniósł o zwrot korzyści wyrażonej w pieniądzu wraz z odsetkami ustawowymi od dnia pobrania kostki, do dnia zapłaty, a także wydania wszystkiego, co w razie zbycia, utraty lub uszkodzenia zostało uzyskane w zamian tej korzyści albo jako naprawienie szkody.

Powód podniósł, że porozumienie z 10 listopada 2011 r. w sprawie zamiany kostki z rozbiórki na kostkę nową, nie tylko jest niezgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z 21 maja 2010 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe, ale również zostało zawarte z naruszeniem ustawy z 29 stycznia 2004 r. - Prawo Zamówień Publicznych. Przede wszystkim w sytuacji, gdy dany podmiot ma obowiązek zastosowania przepisów ustawy PZP może zawrzeć umowę w sprawie zamówienia publicznego, tylko z wykonawcą wyłonionym w jednym z trybów, o których mowa w PZP. Dodać należy, że umowa w sprawie zamówienia publicznego może być zawarta tylko z wykonawcą wyłonionym w trybie ww. ustawy. W rozpoznawanej sprawie, powód jest jednostką sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 3 ust. 1 PZP, która miała obowiązek zastosowania PZP. Z uwagi na szacunkową wartość kostki granitowej w wysokości 256.690 zł., nie zachodził przypadek, w którym mowa w art. 4 ust. 8 PZP (wyłączenie stosowania PZP w sytuacji, gdy wartość zamówień i konkursów nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14.000 euro). Co więcej, o konieczności stosowania PZP przesądza odpłatny charakter ww. umowy. Porozumienie stron w sprawie zamiany, to wzajemna wymiana usług i towarów realizowana w formie bezgotówkowej. Chociaż umowę tę cechuje brak świadczeń pieniężnych, należy ją traktować jako umowę odpłatną, gdyż w wyniku jej zawarcia zamawiający i wykonawca uzyskują korzyść majątkową.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że zawarte pomiędzy stronami porozumienie z 10 listopada 2011 r. jest nieważne (art. 58 § 1 k.c.).

W rozpoznawanej sprawie znajduje zatem zastosowanie art. 410 § 2 in fine k.c., zgodnie z którym świadczenie jest nienależne, jeżeli czynność zobowiązująca do jego wykonania była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia, w zw. z art. 405 k.c. Stosownie do treści art. 405 k.c., przedmiotem roszczenia restytucyjnego jest zwrot przedmiotu wzbogacenia, a dopiero w razie braku możliwości zwrotu w naturze - zwrot wartości uzyskanej korzyści lub surogatów. Zasadniczym przedmiotem roszczenia jest zatem zwrot korzyści w naturze.

Stąd też w pierwszej kolejności, powód dochodzi zwrotu nienależnego w naturze tj. zwrotu przez pozwaną spółkę na rzecz powoda 1.018 ton kostki granitowej, regularnej, rzędowej o wymiarach podstawy 9 cm x 9 cm i wysokości 11 cm, pobranej z terenu Obwodu (...)w B.Rejonu we W.(...) Oddział we W.- B.i dostarczenie jej przez pozwaną spółkę na miejsce pobrania,

Na wypadek, gdyby zwrot w naturze w rozpoznawanej sprawie nie był możliwy, powód żąda od pozwanej spółki zwrotu wartości korzyści wyrażonej w pieniądzu wraz z odsetkami ustawowymi, a także wydania wszystkiego, co w razie zbycia, utraty lub uszkodzenia zostało uzyskane w zamian tej korzyści albo jako naprawienie szkody (surogatów). Jeśli zaś chodzi o żądanie odsetek ustawowych od wartości korzyści, stwierdzić należy, że skoro od początku świadczenie nie należało się pozwanej spółce, to wymagalność roszczenia o jego zwrot przypadła na moment spełnienia nienależnego świadczenia.

Przy czym strona pozwana wiedziała o tym, że porozumienie zawarte pomiędzy stronami jest nieważne już w chwili zawarcia porozumienia. W tym kontekście należy podkreślić, że spółka kapitałowa jest profesjonalnym uczestnikiem obrotu, a tym samym działania pozwanej spółki, należy oceniać poprzez pryzmat oczekiwanej od niej należytej staranności. Strona pozwana jako profesjonalista powinna liczyć się z obowiązkiem zwrotu już z chwilą wydania jej przedmiotowej kostki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Oddział we W.– Rejon W.od 2004 roku na terenie Obwodu (...)B.i K., składowała kostkę granitową pozostałą po remoncie nawierzchni autostrady (...). K.ta częściowo była wykorzystywana przy modernizacji innych dróg. W dużej części była ona zanieczyszczona gruzem i wymagała dokładnego oczyszczenia.

(dowody: zeznania świadków J. L. i Z. B., protokół elektroniczny rozprawy w dniu 22.08.2013r.);

W piśmie z dnia 26 października 2011 r. Prezes Zarządu (...) Sp. z o.o.we W.zwrócił się do Dyrektora (...) we W.z prośbą o wyrażenie zgody na wydanie spółce 10 samochodów używanej małej kostki granitowej, niezbędnej do realizacji prowadzonych projektów. W zamian za okazaną pomoc, zaoferował dowiezienie na wskazany rejon nowej kostki granitowej.

(dowód: pismo z dnia 26.10.2011 r., k. 12);

W piśmie z dnia 9 listopada 2011 r., Zastępca Dyrektora Oddziału (...) we W. poinformował spółkę, że wyraża zgodę na zamianę kostki z rozbiórki na nową. Podał, że używana kostka składowana jest w Rejonie we W. na terenie Obwodów (...) w B. i K.. Wymagała ona oczyszczenia.

Zgoda ta obowiązywać miała pod warunkiem poniesienia przez spółkę wszelkich kosztów związanych z przeprowadzeniem zamiany, to jest oczyszczeniem kostki, załadunkiem i transportem oraz rozplantowaniem na placu materiału uzyskanego w trakcie czyszczenia kostki. Także dowiezienie nowej kostki, w ilości równej ilości kostki pobranej, miało odbyć się staraniem i na koszt wnioskodawcy.

(dowód: pismo z dnia 9.11.2011 r., k. 14);

W dniu 10 listopada 2011 pomiędzy (...) Oddział we W.Rejon we W.oraz (...) Sp. z o.o.we W.zostało zawarte porozumienie w sprawie zamiany kostki z rozbiórki na kostkę nową, zgodnie ze zgodą zawartą w powyższym piśmie z dnia 9 listopada 2011 r.

Strony ustaliły, że:

- prace związane z oczyszczaniem i wywozem kostki rozpoczną się od placu (...) w B.;
- wszystkie samochody wywożące oczyszczoną kostkę z rozbiórki będą ewidencjonowane na portierni i wrywkowo ważone;
- po zakończeniu oczyszczania kostki zostanie oczyszczony plac poprzez wywóz nadmiaru gruzu i ziemi oraz rozplantowania resztek ziemi w nierównościach placu;
- w terminie 12 tygodni od daty zakończenia wywozu kostki z rozbiórki zostanie przywieziona kostka nowa w ilości równej ilości pobranej kostki. K.należało dostarczyć w ilości dwóch samochodów do Obwodu (...)w J. (...), a całą resztę do Obwodu (...)w B.;
- podstawą przyjęcia ilościowego kostki były dowody WZ zawierające numer rejestracyjny oraz ciężar netto przywożonej kostki;
- odbiór jakościowy kostki nowej – kostka granitowa, regularna, rzędowa 9/11, odbywać się miał przez Kierownika Obwodu (...) w B. Z. B.;
- po przywiezieniu i odbiorze ilościowo – jakościowym całej kostki nowej miały zostać rozpoczęte prace związane z oczyszczeniem kostki w Obwodzie (...) w K..

(dowód: porozumienie z dnia 10.11.2011 r., k. 16);

W okresie od 10 listopada 2011 r. do 1 grudnia 2011 r. pozwana Spółka pobrała z placu (...) w B. po uprzednim oczyszczeniu 1 018 ton kostki granitowej regularnej o wymiarach 9 x 9 x 11 cm.

(dowody: zeznania świadków J. L. i Z. B., protokół elektroniczny rozprawy w dniu 22.08.2013r., zestawienie wyjazdów, k. 18 – 19, protokół zdawczo odbiorczy z 5.01.2012 r., k. 21);

Po wywiezieniu kostki używanej z terenu Obwodu (...) w B., przedstawiciel pozwanej spółki dwukrotnie przywiózł na teren obwodu materiał granitowy, który nie został uznany za pełnowartościową kostkę. Zdaniem pracowników (...) był to odpad poprodukcyjny. Dalsze dostawy nie były dokonywane. Kontakt pracowników (...) z Prezesem Zarządu (...) Sp. z o.o. we W. był utrudniony. Kilkakrotnie zobowiązał się on do wykonania zawartego porozumienia, do czego jednak nie dochodziło.

(dowód: zeznania świadków J. L. i Z. B., protokół elektroniczny rozprawy w dniu 22.08.2013r.);

W piśmie z dnia 27 stycznia 2012 r. Zastępca Dyrektora Oddziału (...) we W., w związku z dalszym nie wywiązywaniem się z ustaleń dotyczących dostarczenia do Obwodu (...) w B. nowej kostki granitowej w zamian za pozyskaną i wywiezioną kostkę używaną, wezwał pozwaną spółkę do wypełnienia zobowiązań wynikających z podpisanego porozumienia. Poinformował on, że w przypadku nie dostarczenia nowej kostki zgodnie z porozumieniem w terminie do 20 lutego 2012 r., spółka miała zwrócić kostkę pobraną z Obwodu (...) w B..

(dowód: pismo z dnia 27.01.2012 r., k. 23).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o nakazanie pozwanej spółce zwrotu kostki granitowej określonej w pozwie, zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W sprawie nie było sporne i wynikało zarówno z dokumentów złożonych przez powoda, jak i zeznań świadków, że (...) – Oddział we W., Rejon W., posiadała w swojej dyspozycji używaną kostkę granitową pozostałą po remoncie nawierzchni autostrady (...). K.ta była składowana na placu na terenie Obwodu (...)B.i K.. Z inicjatywy Prezesa Zarządu pozwanej spółki, w dniu 10 listopada 2011 r. strony zawarły porozumienie, w którym ze strony (...)wyrażono zgodę na to, aby spółka zabrała nieodpłatnie na swój koszt kostkę granitową używaną z terenu powyższych obwodów drogowych, a z kolei pozwana spółka zobowiązała się dostarczyć w to miejsce nową kostkę granitową w tej samej ilości i o takiej samej jakości.

Strona powodowa twierdziła w niniejszym postępowaniu, że porozumienie to jest nieważne, jako naruszające zasady określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2010 er. W sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe. Po drugie zaś, powód twierdził, że porozumienie zostało zawarte z naruszeniem trybu określonego w Prawie Zamówień Publicznych.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Sankcję nieważności wywołują jedynie czynności sprzeczne z przepisami ustawy bezwzględnie obowiązującymi (iuris cogentis). Pojęcie ustawy w rozumieniu powyższego przepisu powinno być interpretowane stosownie do regulacji konstytucyjnych, określających hierarchiczny system źródeł prawa powszechnie obowiązującego (zob. w szczególności art. 87 Konstytucji RP). Przepisem ustawy w rozumieniu art. 58 k.c. są również regulacje zawarte w rozporządzeniach wydawanych przez organy wskazane w Konstytucji RP, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania (art. 92 Konstytucji RP).

Na podstawie art. 20 pkt 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe, określone zostały zagadnienia dotyczące sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego przez państwowe jednostki budżetowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Do takich zaś jednostek należy (...), która jest centralnym urzędem administracji rządowej właściwym w sprawach dróg krajowych (art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.).

Zgodnie z § 3 ust. 1 powyższego rozporządzenia, jednostka wykorzystuje składniki rzeczowe majątku ruchomego do realizacji swoich zadań oraz gospodaruje tymi składnikami w sposób oszczędny i racjonalny. Natomiast, jak wynika z § 7 rozporządzenia, zbędne lub zużyte składniki rzeczowe majątku ruchomego mogą być przedmiotem sprzedaży, oddania w najem lub dzierżawę, nieodpłatnego przekazania oraz darowizny, a składniki o znacznej wartości mogą być przedmiotem darowizny, jeżeli ich sprzedaż nie dojdzie do skutku. Składniki niezagospodarowane w sposób, o którym mowa w ust. 1, mogą być zlikwidowane. Każdorazowo, stan majątku ruchomego oceniany jest na podstawie jego bieżącej analizy, z uwzględnieniem stanu technicznego oraz przydatności dalszego użytkowania, przeprowadzanej przez komisję do oceny przydatności składników, powoływaną przez kierownika jednostki. Zasadniczo, sprzedaż składników rzeczowych majątku ruchomego o znacznej wartości, następuje w trybie przetargu publicznego lub publicznego zaproszenia do rokowań albo aukcji, których tryb szczegółowo reguluje rozdział 3 rozporządzenia.

Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, do zawarcia między stronami porozumienia w sprawie przekazania pozwanemu kostki granitowej doszło z inicjatywy prezesa zarządu spółki, a zgodę na przekazanie wyraził Zastępca Dyrektora Oddziału (...) we W.. W sposób oczywisty doszło zatem do naruszenia przepisów powyższego rozporządzenia, a tym samym, czynność prawna, na podstawie której pozwany zabrał kostkę z terenu Obwodu (...) w B., na mocy art. 58 § 1 k.c. jest nieważna. Nie doszło bowiem do powołania komisji do oceny przydatności tego składnika majątkowego do dalszego użytkowania (§ 4 ust. 2 rozporządzenia), ani przedstawienia propozycji

dotyczącej jego dalszego użytkowania albo zakwalifikowania tych składników do kategorii majątku zużytego lub zbędnego, z przeznaczeniem do zagospodarowania w trybie sprzedaży, oddania w najem lub dzierżawę, nieodpłatnego przekazania, darowizny lub likwidacji. Samo zaś porozumienie zawarte z pozwanym, nie zostało poprzedzone przetargiem, ani publicznym zaproszeniem do rokowań.

Zdaniem Sądu, stwierdzenie podstaw nieważności czynności prawnej z podanych wyżej względu, oznacza brak potrzeby dokonywania analizy tej kwestii w oparciu o przepisy regulujące tryb zamówień publicznych. W konsekwencji zatem zbędne było ustalenie wartości rynkowej kostki granitowej pobranej przez pozwanego, w celu weryfikacji, czy czynność ta, ze względu na wartość, podlegałaby przepisom ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Przepis ten stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Zgodnie zaś z art. 410 § 2 k.c., świadczenie jest nienależne między innymi wówczas jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia, co ma miejsce w niniejszej sprawie.

W przypadku uzyskania korzyści majątkowej kosztem zubożonego, bez podstawy prawnej, zasadą jest zatem zwrot tej korzyści w naturze. Zasada określająca pierwszeństwo zwrotu korzyści w naturze wspólna jest bowiem dla wszystkich postaci bezpodstawnego wzbogacenia i wyprowadza się ją z dyspozycji art. 405 k.c., pozwalającej na żądanie zapłaty wartości przedmiotu wzbogacenia (bądź zwolnienie się ze zobowiązania w tym zakresie) dopiero wtedy, gdyby zwrot in natura nie był możliwy. Ponadto, obowiązek zwrotu obejmuje to, co wzbogacony osiągnął kosztem zubożonego.

W świetle ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, zasadne było zatem nakazanie pozwanej spółce, aby zwróciła powodowi Skarbowi Państwa - (...) z siedzibą w W.Oddział we (...) 018 ton kostki granitowej regularnej, rządowej o wymiarach podstawy 9 centymetrów na 9 centymetrów i wysokości 11 centymetrów pobranej z terenu Obwodu (...) w B.Rejonu we W.(...) Oddział we W.– B.i dostarczenie jej na miejsce pobrania tj. do Obwodu (...) w B.Rejonu we W.(...) Oddział we W.– B..

Sąd stwierdził, że nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, podnoszone w odpowiedzi na pozew twierdzenia spółki, dotyczące tego, że w czasie wykonania porozumienia, (...) nie kwestionowała jego ważności. Stwierdzona w niniejszym postępowaniu nieważność czynności prawnej ma bowiem charakter bezwzględny, co oznacza, że porozumienie było nieważne już w chwili jego zawarcia. Zgodne wykonywanie porozumienia nie czyni go w żaden sposób ważną czynnością prawną. Nie miały również znaczenia twierdzenia pozwanego, że niewykonanie porozumienia w pozostałym zakresie wynikało z okoliczności, za które spółka nie ponosi odpowiedzialności. Spór, jaki jest przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu w niniejszym postępowaniu nie dotyczy bowiem wykonania umowy i ewentualnej odpowiedzialności za jej niewykonanie, a dopiero w takim przypadku istotna byłaby kwestia, czy niedostarczenie przez pozwanego nowej kostki granitowej wynikało z okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność. Podobnie, bez znaczenia jest to, że pozwany w dalszym ciągu wyraża gotowość dostarczenia nowej kostki granitowej do obwodu drogowego, zgodnie z zawartym porozumieniem.

Sąd miał na uwadze to, że w piśmie procesowym z dnia 30 lipca 2012 r., powód wniósł ewentualnie, na wypadek gdyby zwrot w naturze nie był możliwy, o zwrot wartości korzyści wyrażonej w pieniądzu z odsetkami ustawowymi, a także wydania wszystkiego, co w razie zbycia, utraty lub uszkodzenia zostało uzyskane w zamian tej korzyści albo jako naprawienie szkody.

Sąd stwierdził, pomijając kwestię poprawności sformułowania żądania w tym zakresie, że uwzględnienie powództwa głównego o nakazanie zwrotu korzyści w naturze, czyni bezpodstawnym ewentualne żądanie zapłaty.

Jak już zostało powiedziane wyżej, dopiero gdy zwrot korzyści w naturze jest niemożliwy, wzbogacony zobowiązany jest do zwrotu jej wartości. Niemożność zwrotu przedmiotu w naturze może wynikać głównie z przetworzenia, zniszczenia, zbycia, utraty rzeczy stanowiącej przedmiot korzyści. Obejmuje to również wypadki, w których zwrot w

naturze byłby połączony z nadmiernymi trudnościami lub kosztami. Żadna z tych okoliczności nie miała zaś miejsca w niniejszej sprawie, a żadna ze stron nie podniosła twierdzeń dotyczących okoliczności, z których wynikałoby, że zwrot korzyści w naturze nie jest możliwy z przyczyn, które przykładowo podano wyżej.

Należało mieć na uwadze to, że konieczność określenia wartości korzyści pojawia się zatem dopiero w tych sytuacjach, kiedy zwrot in natura nie jest możliwy. W rozpoznawanej sprawie, wobec braku ustalenia takich okoliczności, nie było potrzeby ustalenia wartości rynkowej kostki granitowej pobranej przez pozwanego, a wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budowy dróg i mostów na tę okoliczność należało oddalić.

Ponadto, Sąd pominął wniosek z przesłuchania stron wobec oświadczenia powoda, że cofa wniosek dowodowy w tym zakresie (zob. pismo z dnia 2 kwietnia 2013 r.) oraz w związku z tym, że nie było możliwe przesłuchanie za stronę pozwaną w trybie art. 300 § 1 k.p.c. osoby wchodzącej w skład organu uprawnionego do jej reprezentowania. Wielokrotne przyczyny niestawiennictwa na rozprawę prezesa zarządu pozwanej spółki w ocenie Sadu nie były usprawiedliwione.

Mając na uwadze powyższe względy, na podstawie podanych przepisów ożeczona jak w punkcie I sentencji wyroku.

Sąd orzekł o kosztach procesu w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o (...).

W punkcie III sentencji wyroku, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., Sąd nakazał uiścić stronie pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego we Wrocławiu) kwotę 12 835 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której strona powodowa była zwolniona na podstawie art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zarządzenie

- 1) odnotować;
- 2) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć (...);